

LIETUVOS KINOLOGŲ DRAUGIJOS PARODŲ RENGIMO TAISYKLĖS

1. BENDROJI DALIS

- 1.1. Šios Taisyklės sudarytos remiantis Lietuvos kinologų draugijos (LKD) Įstatais ir Tarptautinės kinologų federacijos (FCI) parodų nuostatų reikalavimais. Šios Taisyklės yra pagrindinis dokumentas, reglamentuojantis visų rangų parodų rengimo, šunų registravimo, vertinimo, titulų suteikimo, darbo ringuose, ginčų nagrinėjimo, atsakomybės už parodų organizavimo pažeidimus nustatymo taisyklės ir yra privalomos visiems LKD klubams (toliau – Klubas) ir jų nariams. Klausimai, kurie nėra aptarti ar sureguliuoti šiomis Taisyklėmis, turi būti nagrinėjami LKD Taryboje (toliau – Taryba) ir priimtas sprendimas tampa precedentu, privalomu taikyti ateityje nagrinėjant analogiškas situacijas.
- 1.2. LKD rengia tarptautines parodas.
- 1.3. Klubai rengia šias parodas:
- 1.3.1. **regionines** – visų veislių šunų parodas, kuriose gali būti suteikti šie titulai: LT CAC, JN, N, VN, BOB ir BOS;
- 1.3.2. **tarptautines** – visų veislių šunų parodas, kuriose gali būti suteikti šie titulai: LT CAC, JN (LT JN'metai, Balt JN'metai), N (LT N'metai, Balt N'metai), VN (LT VN'metai, Balt VN'metai), CACIB, R.CACIB, BOB ir BOS;
- 1.3.3. **veislės klubų** – vienos šunų veislės arba veislių grupės šunų paroda, kurioje gali būti suteikti šie titulai: LT CAC, Kl. JN'metai, Kl. N'metai, Kl. VN'metai, BOB ir BOS. Jei šunų veislės klubas per metus organizuoja daugiau kaip vieną veislės klubo parodą, joje suteikti titulai rašomi be metų (Kl. JN, Kl. N, Kl. VN). Veislės klubų parodas, kuriose suteikiami aukščiau paminėti titulai, gali organizuoti tik LKD nariai.
- 1.4. Visų veislių parodose turi dalyvauti ne mažiau, kaip 250 dalyvių, vienos ar kelių šunų veislių parodose: vienos veislės – ne mažiau nei 10 šunų, 2 veislių – ne mažiau nei 15 šunų, 3-4 veislių – ne mažiau nei 20 šunų, daugiau veislių – jei vidutinis šunų skaičius veislėje yra ne mažesnis nei 4. Nustatyti minimalūs reikalavimai tarptautinėms parodoms ir LKD klubams, pageidaujantiems organizuoti tarptautines parodas:
- Tarptautinėje parodoje minimalus dalyvių skaičius turi būti 600 šunų.
  - Tarp tarptautinių parodų turi būti ne mažesnis, nei trijų savaičių tarpas.
  - Klubas, norintis organizuoti tarptautinę parodą, turi būti suorganizavęs per paskutinius tris metus bent 2 parodas, kuriose dalyvautų ne mažiau nei po 500 šunų.
  - Klubas turi pateikti paraišką organizuoti tarptautinę parodą likus ne mažiau nei 2 metams iki parodos datos. Parodos datos turi būti patvirtintos LKD Taryboje.
  - Teisėjų sąrašas turi būti patvirtintas ne vėliau nei 3 mėnesiai iki tarptautinės parodos.
  - Pirmą kartą klubas gali pretenduoti daryti tik vieną tarptautinę parodą.
  - Parodai praėjus sėkmingai – antrą kartą klubas gali organizuoti 2 tarptautines parodas. Parodoms praėjus sėkmingai toliau apribojimai netaikomi.
  - Į pirmą klubo organizuojamą tarptautinę parodą turi būti siunčiamas LKD paskirtas kuratorius, kuris pateikia rašytinę ataskaitą po parodos LKD Tarybai.
  - Teisėjai turi būti apgyvendinti ne mažiau kaip trijų žvaigždučių viešbutyje.
  - Parodos vietoje turi būti ne mažiau nei 300 parkavimo vietų, patogus privažiavimas prie parodos vietos, vandens prieiga šunims ir žmonėms, užtikrintos sanitarinės sąlygos parodos dalyviams.
- 1.5. Parodų rengimą kontroliuoja Taryba ir Eksterjero teisėjų kolegijos biuras.
- 1.6. Veislės klubas gali organizuoti tik jo įstatuose įrašytų ir jo vienijamų šunų veislių klubo parodą.
- 1.7. Į parodas registruojami tik grynaveisliai šunys, turintys FCI pripažįstamą kilmės liudijimą arba galiojantį gimimo liudijimą (šuniukų, mažylių ir jaunimo klasėse).
- 1.8. Lietuvoje gyvenantys šunys į parodas gali būti registruojami tik gavę Lietuvos šunų veislių knygos (LŠVK) numerį. Jei importuotas šuo dar nėra gavęs eksportinio kilmės liudijimo, jam suteikiamas avansinis LŠVK numeris, kuris suteikia galimybę dalyvauti parodose iki 18 mėnesių amžiaus šuniukų, mažylių ir jaunimo klasėse.

- 1.9. Visose parodose dalyviai moka registracijos mokestį. Registracijos mokestį nustato parodos rengėjas. Užregistruotam į parodą šuniui nugaišus, pateikus jo mirtį/gaišimą įrodančius veterinarijos gydytojo išduotus dokumentus, rengėjas turi gražinti registracijos mokestį (atskaičius banko mokesčius). Neįvykus parodai dėl rengėjo kaltės, rengėjas turi gražinti sumokėtus registracijos mokesčius be jokių atskaitymų visiems dalyviams.
- 1.10. Klubų narių šunys, turintys Tarptautinio grožio čempiono titulą, gali būti registruojami LKD rengiamose tarptautinėse parodose į čempionų arba veteranų klasę nemokamai. Užregistravus šunį ir neatvykus į parodą, lengvata prarandama – visose kitose parodose jis registruojamas tik sumokėjus visą registracijos mokestį.
- 1.11. LKD veislyno statusą turintis veisėjas gali registruoti jam priklausančius šunis, kuriems taikomas veislyno statusas, į LKD organizuojamas tarptautines šunų parodas pradine registracijos kaina iki registracijos pabaigos.
- 1.12. Prieš parodą visi šunys tikrinami veterinarijos gydytojų. Sergantys, nevakcinuoti, suluošinti ar sužaloti (*žaizdoti, neišgydyti*) šunys bei akivaizdžiai šuningos arba laktuojančios kalės neįleidžiami į jokią šunų parodą. Organizatoriai turi teisę pašalinti iš parodos ruojančias kales (teisėjui arba organizatoriui konstatavus akivaizdžius rujos požymius, trukdančius kitiems dalyviams). Tokiu atveju registracijos mokestis negražinamas.
- 1.13. Šunų, kurių ūgis ties ketera daugiau nei 40 cm, vedlys turi būti ne jaunesnis nei 10 metų; jei vedlys yra vyresnis nei 10 metų amžiaus, bet jaunesnis nei 16 metų amžiaus ir jo šeimos nariai nėra šuns savininkai, jis turi pateikti raštišką tėvų sutikimą parodoje pristatyti būtent tą šunį (nurodant šuns vardą pagal kilmės dokumentus, veislę ir registracijos numerį). Šis punktas galioja ir Jaunųjų vedlių konkursams.
- 1.14. Klubai pateikia paraiškas organizuoti parodas ateinančiais metais iki rugsėjo mėn. 1 d. LKD parodų tvarkaraštį tvirtina Taryba iki rugsėjo 7 d.
- 1.15. Kinologijos teisėjus parodoms tvirtina LKD Teisėjų kolegijos sekretorius. Rengiant ir tvirtinant teisėjų sąrašus, laikomasi LKD parodų teisėjų reglamento ir šių Taisyklių reikalavimų.
- 1.16. Nepateikus teisėjų sąrašo likus 2 mėnesiams iki parodos, ją rengti draudžiama; tokiu atveju visa atsakomybė tenka parodos rengėjui.
- 1.17. Taryba turi teisę skirti parodos komisarą, kuris įvertina visų šunų veislių ar veislės klubo parodos kokybę. Parodos organizatoriai turi pateikti komisarui visą reikalingą informaciją. Komisaras per 10 dienų raštu pateikia ataskaitą apie parodą LKD sekretoriui. Kelionės išlaidas ir dienpinigius komisarui apmoka Klubas, organizavęs parodą.

2. PARODŲ RENGIMAS

- 2.1. Rengiant bet kokio rango parodą, privalomas dalyvių sąrašas – katalogas.
- 2.2. Šunys, neįtraukti į katalogą, negali būti vertinami, išskyrus tuos atvejus, kai šuo neįtrauktas į sąrašą dėl organizatorių kaltės.
- 2.3. Visos parodos pajamos ir išlaidos tenka jos rengėjams. Klubai už organizuojamas parodas turi sumokėti Konferencijos nustatytą parodos mokestį.
- 2.4. Registruojant šunį į parodą užpildomas registracijos lapas.
- 2.5. Rengėjai nustato registracijos terminus bei mokesčius.
- 2.6. Parodose šunys vertinami šiose klasėse:
  - 2.6.1. šuniukų – nuo 4 iki 6 mėn. amžiaus;
  - 2.6.2. mažylių – nuo 6 iki 9 mėn. amžiaus;
  - 2.6.3. jaunimo – nuo 9 iki 18 mėn. amžiaus;
  - 2.6.4. pereinamojoje – nuo 15 iki 24 mėn. amžiaus (tik tarptautinėse ir veislės klubo parodose);
  - 2.6.5. atvirojoje – nuo 15 mėn. amžiaus;
  - 2.6.6. darbinėje – nuo 15 mėn. amžiaus (iki registracijos pabaigos reikia pateikti FCI pripažįstamo darbinio diplomo kopiją);
  - 2.6.7. čempionų – nuo 15 mėn. amžiaus (iki registracijos pabaigos reikia pateikti FCI pripažįstamo nacionalinio arba tarptautinio čempiono sertifikato kopiją, gali būti ir šalies, ne FCI narės);

- 2.6.8.** klubo čempionų – nuo 15 mėn. amžiaus (iki registracijos pabaigos reikia pateikti LKD arba kitos šalies veislės klubo čempiono sertifikato kopiją) – tik veislės klubų parodose, kuriose suteikiamas Kl.N'xx titulas, neprivaloma;
- 2.6.9.** veteranų – nuo 8 metų amžiaus;
- 2.6.10.** veisimo – nuo 9 mėn. amžiaus (regioninėse ir veislės klubų parodose, neprivaloma, šunys nedalyvauja konkurencijoje, vertinami po BOB suteikimo veislėje, įvertinimas „tinkamas veisimui“ arba „netinkamas veisimui“).
- 2.7.** Šuns amžius fiksuojamas parodos dieną ir, atsižvelgiant į tai, jis registruojamas į atitinkamą klasę. Tuo atveju, jei šuns gimtadienis sutampa su parodos diena, dalyvis gali pasirinkti klasę (iki registracijos pabaigos). Tais atvejais, kai vienoje vietoje parodos vyksta kelias dienas, dalyvis turi registruoti šunį į atitinkamą klasę (iki registracijos pabaigos).
- 2.8.** Jaunimo, atviroji, darbinė, čempionų ir veteranų klasės parodoje yra privalomos.
- 2.9.** Šuniukų, mažylių, pereinamoji ir veisimo klasės, porų, veislynų, reproduktorių bei jaunųjų vedlių konkursai parodoje nėra privalomi.
- 2.10.** Konkursuose dalyvaujantys šunys turi būti užregistruoti ir dalyvauti parodoje kurioje nors klasėje (jaunimo, pereinamojoje, atvirojoje, darbinėje, čempionų ar veteranų). Šunys, veislės ringe gavę įvertinimus „diskvalifikacija“ arba „be įvertinimo“, dalyvauti konkursuose negali.
- 2.11.** Porų konkurse dalyvauja du vienos veislės šunys (šuo ir kalė), priklausantys vienam savininkui.
- 2.12.** Veislynų konkurse dalyvauja mažiausiai trys bet ne daugiau penkių bet kurios lyties vienos veislės to paties veisėjo išveisti šunys, mažiausiai iš dviejų skirtingų vadų.
- 2.13.** Reproduktorių konkurse dalyvauja šuo ar kalė ir mažiausiai trys bet kurios lyties jo/jos palikuoniai iš mažiausiai dviejų skirtingų vadų.
- 2.14.** Jaunųjų vedlių konkurse gali dalyvauti vaikai su parodoje registruotais šunimis arba su neregistruotais šunimis, tačiau turinčiais FCI pripažintus kilmės dokumentus. Jaunųjų vedlių konkurse dalyvauja vaikai nuo 7 iki 17 metų. Konkursas yra suskirstytas į 4 amžiaus grupes: jauniausioji (7 - 10 m.), vidurinioji (10 - 14 m.), vyriausioji (14 -17 m.) bei suaugusiųjų grupė (neprivaloma) nuo 18 metų.
- 2.15.** Pereinamoji klasė gali būti tik veislės klubo (rengėjų nuožiūra) ir tarptautinėse (privaloma) parodose.
- 2.16.** Parodos informacijoje iš anksto turi būti nurodytos visos klasės, kuriose galės varžytis šunys.
- 2.17.** Tos pačios veislės šunys klasėse skirstomi pagal spalvas tik veislės klubo ir tarptautinėse parodose.
- 2.18.** Veislės klubai, pageidaujantys savo parodose taikyti kitokį šunų skirstymą į klases pagal amžių, turi gauti Tarybos sutikimą pakeitimams iki parodos informacijos paskelbimo LKD tinklapyje.
- 2.19.** FCI pripažįstamos veislės skirstomos į 10 grupių pagal FCI patvirtintą veislių nomenklatūrą.
- 2.20.** FCI nepripažįstamos veislės nepriskiriamos jokiai FCI grupei (regioninėse parodose gali būti organizuojamas atskiras FCI nepripažįstamų veislių grupės konkursas pagrindiniame ringe).
- 2.21.** Parodų techniniai reikalavimai:
- 2.21.1.** paroda gali vykti tik uždaroje teritorijoje ant neslidžios dangos. Ringo danga turi būti horizontali, netrukdanti šuniui judėti ir nekeičianti šuns judėjimo sąlygų. Jei ringas ant žolės, žolė turi būti trumpai nupjauta. Jei ringas ant asfaltuotos ar guminės dangos, danga turi būti nuvalyta ir turi būti užtikrinta, kad paviršiaus temperatūra nekeltų stovinčiam šuniui diskomforto (ne per karšta);
- 2.21.2.** ringo plotas turi būti ne mažesnis kaip 80 m²;
- 2.21.3.** turi būti įrengta vieta sekretoriui, teisėjų poilsui ir veterinarijos punktui;
- 2.21.4.** turi būti vandentiekis arba vanduo šunų girdymui;
- 2.21.5.** parodai vykstant lauke turi būti sudaryta galimybė teisėjui ir ringo darbuotojams pasislėpti nuo saulės ir lietaus.
- 2.22.** Parodose turi būti:
- 2.22.1.** Išankstinė registracija;

- 2.22.2. Katalogas; jei katalogas elektroninis, jis skelbiamas internete prieš 2 valandas iki parodos pradžios;
- 2.22.3. Diplomai ir šunų vertinimo kortelės visiems dalyviams. Jei aprašymo kortelėje atsispindi visi reikalingi šuns registracijos duomenys, taip pat parodoje gauti įvertinimai bei titulai, diplomai neprivalomas. Jei aprašymo kortelėje nėra šuns registracijos duomenų, diplomai privalomas;
- 2.22.4. Šunų aprašymai veislės klubo parodose, kitose parodose aprašymai nebūtinai;
- 2.22.5. Diplomai visiems dalyviams. Jei aprašymo kortelėje atsispindi visi reikalingi šuns registracijos duomenys, taip pat parodoje gauti įvertinimai bei titulai, diplomai neprivalomas. Jei aprašymo kortelėje nėra šuns registracijos duomenų, diplomai privalomas;
- 2.22.6. Sertifikatai, patvirtinantys gautus titulus (neprivalomi);
- 2.22.7. Dalyvio numeriai;
- 2.22.8. Rozetės šunims, gavusiems LT CAC titulus;
- 2.22.9. Rozetės arba prizai su organizatoriaus ir/ar parodos atributika geriausiam šuniukui ir mažyliui (kalei ir šuniui), šunims, gavusiems jaunimo nugalėtojo, veteranų nugalėtojo, R.CACIB, CACIB, BOB ir BOS titulus. Už nugalėtojo ir CACIB titulus skiriamas vienas bendras apdovanojimas;
- 2.22.10. Šuniukų, mažylių (jei šios klasės yra parodoje), jaunimo, veteranų bei grupių konkursuose, pagrindiniame konkurse, jei organizuojami – porų, veislynų, reproduktorių bei kituose konkursuose trims prizinėms vietoms turi būti skiriamos rozetės ir taurės.
- 2.23. Regioninėse ir klubų parodose rozetės ar prizai už gautus titulus ar pirmas vietas klasėse gali būti neskiriami.
- 2.24. Šuns vertinimo kortelėse būtini duomenys: parodos data ir organizatorius, dalyvio numeris, šuns kilmės dokumento numeris, įskaitoma teisėjo pavardė ir jo parašas, įskaitoma asistento pavardė ir jo parašas, turi būti pažymėti gauti įvertinimai ir titulai. Rekomenduojami duomenys: šuns veislė, pilnas vardas, lytis, identifikacinis numeris ir dalyvavimo klasė.
- 2.25. Ringe turi būti stalas, kėdės teisėjui ir sekretoriui, rašymo priemonės, higienos priemonės rankoms nusivalyti, esant reikalui, šunų apžiūros stalelis, rampa. Parodai vykstant lauke pageidautinas tentas nuo saulės ir lietaus.
- 2.26. Prie ringo turi būti informacinė lenta, kurioje nurodytas ringo numeris, teisėjo pavardė, dalyvaujančių šunų veislės, pasirodymo laikas, stažuotojų (jei yra) pavardės ir veislės, kurioms jie stažuojasi; rekomenduojama nurodyti ringo darbuotojų pavardes.
- 2.27. Parodos metu nuo jos pradžios iki pabaigos turi būti veterinarijos gydytojas, galintis, esant reikalui, suteikti pirmąją pagalbą.
- 2.28. Parodos metu leidžiama prekyba (suderinus su rengėjais).
- 2.29. Parodos metu gali būti demonstruojamos šunų veislės, dresuotė, vykti konkursai, prezentacijos ir kt. Parodos eigą komentuoja komentatorius. Programą sudaro rengėjai.

3. TEISĖJAVIMAS PARODOSE

- 3.1. Parodose teisėjauti gali LKD teisėjai bei užsienio šalių FCI pripažįstami teisėjai, gavę savo kinologų organizacijos leidimą teisėjauti toje parodoje.
- 3.2. Ringe turi būti teisėjas, asistentas-vertėjas, sekretorius ir papildomi ringo darbuotojai (jeigu to reikia).
- 3.3. Vesti šunį ringe turi vienas asmuo, teisėjui leidus, kitas asmuo gali padėti.
- 3.4. Šunys vertinami pagal FCI standartus. Jei šunų veislė neregistruota FCI, vertinama vadovaujantis veislės kilmės šalies kinologų organizacijos patvirtintu standartu.
- 3.5. Šunys vertinami ringuose viešai, suskirstant pagal lytį ir klases. Pirmi – šunys, po jų kalės. Jei padaryta techninė klaida, atsakingas parodos darbuotojas turi perkelti šunį į kitą klasę.
- 3.6. Pavėlavę šunys, teisėjui sutikus, gali būti įvertinti neskirstant jų vietomis ir nesuteikiant titulo. Įeiti į ringą ir iš jo išeiti galima tik teisėjui leidus. Ringo teisėjas ir asistentai turi laikytis kataloge nurodyto laiko reglamento.
- 3.7. Įvertinimai ir vietos:

- 3.7.1.** „puikiai” – suteikiama šuniui (kalei), kuris beveik idealiai atitinka veislės standartą, yra puikios kondicijos, puikiai juda, yra gero temperamento. Į mažus trūkumus galima nekreipti dėmesio, bet turi būti aiškiai išreikšta priklausomybė lyčiai;
- 3.7.2.** „labai gerai” – suteikiama šuniui (kalei), kuris turi visas būdingas savo veislės ypatybes, proporcingas, yra geros kondicijos; maži trūkumai gali būti ignoruojami;
- 3.7.3.** „gerai” – suteikiama šuniui (kalei), kuris atitinka pagrindinius veislės standarto reikalavimus, yra valdomas, tačiau turi ydų ar didesnių trūkumų;
- 3.7.4.** „patenkinamai” – suteikiama šuniui (kalei), kuris atitinka pagrindinius veislės standarto reikalavimus, yra valdomas, tačiau turi daug ydų ar didelių trūkumų;
- 3.7.5.** „diskvalifikacija” – suteikiama šuniui (kalei), kuris neatitinka veislės standarto arba yra agresyvus, bailus, turi sėklidžių, dantų, žandikaulių anomalijas, nestandartinės spalvos ar struktūros kailį, ryškų polinkį į albinizmą; taip pat tiems, kurie turi mažai būdingų tos veislės savybių, kitų eliminuojančių trūkumų, lyginant su standartu, yra blogos sveikatos; diskvalifikuoti taip pat gali būti ir tie gyvūnai, kurių organizme aptikta gyvūnų galimybes stimuliuojančių medžiagų, turint tikslą didinti gyvūnų produktyvumą, darbingumą, sportinius rezultatus, išskyrus tas medžiagas, kurių naudojimą reglamentuoja LR Vyriausybė ar jos įgaliota institucija;
- 3.7.6.** „be įvertinimo” paliekami šunys (kalės), nesant galimybės jų apžiūrėti: nejuda, nuolat šokinėja, negalima apžiūrėti dantų arba, įtarus chirurgines operacijas, padarytas norint pašalinti įgimus trūkumus (pakeisti akies voką, ausis, lūpas, uodegą, kondiciją ar pan.);
- 3.7.7.** Kiekvienoje klasėje skiriamos ne mažiau kaip 4 (keturios) vietos. Vietomis skirstomi tik įvertinimus „puikiai“ arba „labai gerai“ gavę šunys (kalės).
- 3.8.** Teisėjo įvertinimas yra galutinis ir neskundžiamas, nebent teisėjas pažeidė laiko reglamentą, LKD ar FCI parodų taisykles.
- 3.9.** Visi titulai suteikiami teisėjo nuožiūra.
- 3.10.** Šuniukų ir mažylių klasėse gali būti suteikti šie įvertinimai: labai perspektyvus, perspektyvus, mažai perspektyvus, neperspektyvus, atitinkantys titulus: puikiai, labai gerai, gerai, patenkinamai; skiriamos 4 vietos, titulai nesuteikiami.
- 3.11.** Jaunimo, pereinamojoje, atvirojoje, darbinėje, čempionų ir veteranų klasėse aukščiausias įvertinimas – „puikiai“.
- 3.12.** Titulai parodose:

Titulas, parodos rangas	Varžosi dėl titulo
Jaunimo nugalėtojas (JN) Regioninėse ir tarptautinėse parodose	Jaunimo klasės šuo, įvertintas „puikiai“ ir užėmęs klasėje I vietą
Lietuvos jaunimo nugalėtojas (LT JN'metai) Tarptautinėje parodoje „Lietuvos nugalėtojas“	
Klubo jaunimo nugalėtojas (Kl. JN'metai) Veislės klubo parodose	
Baltijos jaunimo nugalėtojas (BALT. JN'metai) Tarptautinėje parodoje „Baltijos nugalėtojas“	
Kandidatas į tarptautinius jaunimo grožio čempionus (JCACIB) Tarptautinėse parodose	
Kandidatas į Lietuvos grožio čempionus (LT CAC) Visose parodose	Pereinamosios, atvirosios, darbinės ir čempionų klasių šunys (kalės), įvertinti „puikiai“ ir užėmę savo klasėje I vietą
Kandidatas į tarptautinius grožio čempionus (CACIB) Tarptautinėse parodose	Šunys (kalės), iškovoję LT CAC titulus

Rezervinis kandidatas į tarptautinius grožio čempionus (R.CACIB) Tarptautinėse parodose	Šunys (kalės), iškovoję LT CAC titulus (išskyrus iškovojusį CACIB titulą) ir II vietą užėmęs šuo (kalė) iš tos klasės, kurioje buvo suteiktas CACIB titulas
Parodos nugalėtojas (N) Regioninėse, tarptautinėse parodose	LT CAC titulus iškovoję šunys (kalės)
Lietuvos nugalėtojas (LT N'metai) Tarptautinėje parodoje „Lietuvos nugalėtojas“	
Klubo nugalėtojas (Kl. N'metai) Veislės klubo parodose	
Baltijos nugalėtojas (BALT N'metai) Tarptautinėje parodoje „Baltijos nugalėtojas“	
Veteranų nugalėtojas VN Regioninėse ir tarptautinėse parodose	
Lietuvos veteranų nugalėtojas (LT VN'metai) Tarptautinėje parodoje „Lietuvos nugalėtojas“	Veteranų klasės šuo (kalė), įvertintas „puikiai“ ir užėmęs I vietą
Klubo veteranų nugalėtojas (Kl.VN'metai) Veislės klubo parodose	
Baltijos veteranų nugalėtojas (BALT. VN'metai) Tarptautinėje parodoje „Baltijos nugalėtojas“	
Kandidatas į tarptautinius veteranų grožio čempionus (VCACIB) Tarptautinėse parodose	
Veislės nugalėtojas (BOB) Visose parodose	
Geriausias kitos lyties atstovas (BOS) Visose parodose	Iškovoję atitinkančius parodos rangą „Jaunimo nugalėtojo“, „Nugalėtojo“ ir „Veteranų nugalėtojo“ titulus priešingos lyties šunys, nei šuo, iškovojęs BOB titulą

- 3.13.** Visų veislių parodose privalomi gražiausių šunų rinkimai – konkursai: šuniukų, mažylių (jei šios klasės yra parodoje), veteranų, jaunimo, grupių ir pagrindinis. Į atitinkamą šuniukų, mažylių, veteranų, jaunimo konkursą siunčiamas vienas veislės atstovas, išrinktas teisėjo. Į grupės konkursą siunčiami šunys, iškovoję „Veislės nugalėtojo“ titulą. Šių konkursų, išskyrus pagrindinį, dalyviai veislės ringe turi gauti atitinkamo konkurso dalyvio kortelę (kiekvienam konkursui – skirtingos spalvos kortelė, kurioje nurodytas konkurso pavadinimas, veislė, data ir dalyvio numeris).
- 3.14.** Teisėjaujant LKD teisėjams, šunų vertinimo kortelės pildomos lietuvių kalba. Teisėjaujant kitų šalių teisėjams – lietuvių arba viena iš oficialių FCI kalbų (anglų, vokiečių, prancūzų ar ispanų).
- 3.15.** Šunų vertinimo korteles, diplomus ir titulų sertifikatus pasirašo teisėjas. Teisėjo pavardė turi būti parašyta įskaitomai.
- 3.16.** Šunų vertinimo kortelės, teisėjų ataskaitos, diplomai ir titulų sertifikatai bei katalogas yra juridiniai dokumentai, papildantys Lietuvos šunų veislių knygą, patvirtinantys parodoje gautą eksterjero įvertinimą, užimtą vietą ir suteiktą titulą.
- 4.** Jei šuo bet kuriame konkurse elgiasi agresyviai, konkursui teisėjaujantis teisėjas turi raštu patvirtinti organizatoriams agresijos atvejį ir pašalinti šunį iš tolimesnio dalyvavimo konkursuose. Tokiu atveju šuo netenka visų jam toje parodoje suteiktų titulų.

5. PARODOS RENGĖJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

5.1. Parodos rengėjai privalo:

5.1.1. pateikti išsamią informaciją apie parodos registraciją, sąlygas, vietą;

- 5.1.2. reklamoje nurodyti klases, parodos teisėjus ir jiems numatytas teisėjauti veisles (grupes);
- 5.1.3. užtikrinti, kad būtų įvykdyti parodų techniniai reikalavimai;
- 5.1.4. neleisti į parodą veterinarijos gydytojo nepatikrintų šunų;
- 5.1.5. pasirūpinti švara parodoje;
- 5.1.6. parodos metu palaikyti viešąją tvarką;
- 5.1.7. pasirūpinti parodos įranga ir priemonėmis;
- 5.1.8. informuoti apie patvirtintą registraciją LKD arba Klubo internetiniame puslapyje;
- 5.1.9. informuoti dalyvius ir žiūrovus apie parodos eigą;
- 5.1.10. leisti teisėjauti tik LKD teisėjų kolegijos biuro patvirtintiems tai parodai teisėjams; įvykus netikėtiems pokyčiams, pavaduojančio teisėjo kandidatūra turi būti raštu suderinta su LKD Teisėjų kolegijos pirmininku;
- 5.1.11. pasirūpinti teisėjų apgyvendinimu, maitinimu, darbo ir poilsio sąlygomis bei išlaidų apmokėjimu LR įstatymų nustatyta tvarka, pasirašyti sutartis su teisėjais;
- 5.1.12. užtikrinti, kad ringe teisėjui padėtų asistentai, jei reikia – vertėjas ir papildomi ringo darbuotojai;
- 5.1.13. užtikrinti, kad šunys būtų vertinami ir skirstomi vietomis bei titulai jiems suteikiami pagal šių taisyklių reikalavimus;
- 5.1.14. užtikrinti, kad dalyviai, iškovoję parodoje titulų ar užėmę konkursuose prizines vietas, būtų apdovanoti pagal šių taisyklių reikalavimus.
- 5.2. Parodos rengėjai gali pasirinktinai organizuoti šuniukų, mažylių, klubų parodose – pereinamąją klases, taip pat konkursus.
- 5.3. Parodose dalyvių numeriai dalinami ringuose (bent vienas ringo darbuotojas turi būti ringe prieš 1 val. iki ekspertizės pradžios) arba siunčiami el. paštu.
- 5.4. Parodos rezultatus rengėjai turi pateikti LKD sekretoriatui per mėnesį. Turi būti pateikta: užpildytas A5 formato spausdintas parodos katalogas, ataskaita apie diskvalifikuotus šunis, nurodant diskvalifikacijos priežastį, parodos ataskaita, kurioje nurodoma: parodos dalyvių skaičius, dalyvių skaičius kiekvienoje FCI grupėje, mažylių, jaunimo ir veteranų klasėse, Lietuvoje gyvenančių dalyvių skaičius ir pramoginės programos nugalėtojų duomenys. Jei katalogas bendras dviem ir daugiau parodų, visa ši informacija pateikiama apie kiekvieną parodą atskirai. Šunų įvertinimo kortelės klubai turi saugoti 2 metus.
- 5.5. Parodos rengėjai pasirinktinai gali tikrinti šuns identifikaciją, t.y. identifikacinės mikroschemos numerį.
- 5.6. Parodos rengėjai atsako už teisingai pateiktą informaciją kataloge.
- 5.7. Parodos rengėjai arba kiti asmenys, tiesiogiai kontaktuojantys su teisėjais iki parodos (iki ringo), negali patys demonstruoti šunų ringe. Jei per savaitgalį organizuojamos kelios parodos, kuriose teisėjauja tie patys teisėjai, šiame punkte numatytais atvejais visos parodos laikomos viena paroda.

6. PARODOJE DALYVAUJANČIO ŠUNS SAVININKO TEISĖS IR PAREIGOS

- 6.1. Turi teisę gauti šuns eksterjero įvertinimą.
- 6.2. Privalo laikytis parodos taisyklių.
- 6.3. Privalo parodoje estetiškai atrodyti ir kultūringai elgtis
- 6.4. Neturi teisės ginčytis ar diskutuoti su teisėju dėl šunų įvertinimo ir apdovanojimo.
- 6.5. Neturi teisės komentuoti viešojoje erdvėje teisėjo sprendimų ir/ar provokuoti nekonstruktyvias diskusijas, susijusias su teisėjo sprendimais.
- 6.6. Neturi teisės kritikuoti viešojoje erdvėje kitų eksponentų šunų ir/ar jų vedlių.
- 6.7. Atsako už savo šuns elgesį.
- 6.8. Turi užtrukti parodoje tiek, kiek numato parodos rengėjai ir teisėjas.
- 6.9. Privalo laikytis LR Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo reikalavimų, nesielgti žiauriai su šunimi, t.y. nekelti už kaklo ir uodegos, nelaikyti karštyje ar šaltyje, nemušti, nesmaugti ir t.t.

7. PARODOS TEISĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

- 7.1. Turi teisę į apgyvendinimą, maitinimą, tinkamas darbo ir poilsio sąlygas, su paroda susijusių išlaidų apmokėjimą FCI parodų reglamento ir LR įstatymų nustatyta tvarka.
- 7.2. Pasibaigus parodos registracijai, turi būti informuotas apie ringo, kuriame jis dirbs, šunų veisles ir skaičių.
- 7.3. Turi teisę atsakyti vertinti šunį, jo savininkui nekultūringai elgiantis arba pažeidžiant parodų taisykles.
- 7.4. Patartina, aprašant šunis, per valandą teisėjauti ne daugiau kaip 20 šunų arba iki 80 šunų per dieną. Teisėjui raštiškai sutikus, jis gali vertinti iki 100 šunų per dieną. Parodos rengėjai turi užtikrinti, kad būtų laikomasi laiko reglamento.
- 7.5. Privalo laiku atsakyti į kvietimą ir kvietime nustatyta tvarka bei terminais pranešti apie gautą leidimą teisėjauti šunų parodai.
- 7.6. Privalo sudaryti su rengėjais raštišką tarpusavio įsipareigojimų sutartį.
- 7.7. Negalėdamas atvykti į parodą dėl pateisinamų priežasčių, privalo skubiai informuoti rengėjus.
- 7.8. Negali registruoti parodoje savo šunų ir eksponuoti kitų šunų.
- 7.9. Negali teisėjauti šunims, priklausantiems jo šeimos nariams, bendrasavininkystės šunims arba jo parduotiems mažiau nei prieš 6 mėnesius.
- 7.10. Privalo punktualiai atvykti į parodą, laiku pradėti ir baigti darbą.
- 7.11. Draudžiama:
  - 7.11.1. žiūrėti parodos katalogą prieš parodą ir darbo metu;
  - 7.11.2. darbo ringe metu rūkyti, vartoti alkoholį ir narkotines ar toksines medžiagas;
  - 7.11.3. bendrauti ar atvykti į parodą kartu su būsimais parodos dalyviais, kuriems jis teisėjaus, bei apsigyventi jų namuose; bendravimas leidžiamas pasibaigus darbui parodoje;
  - 7.11.4. kritikuoti kitų teisėjų darbą.

8. ASISTENTŲ PAREIGOS

- 8.1. Ringe gali dirbti tik parodos rengėjų paskirti asistentai.
- 8.2. Privalo žinoti FCI ir LKD parodų taisykles, šunų titulus ir jų suteikimo tvarką.
- 8.3. Suskirsto ringe šunis pagal katalogo numerius didėjančia tvarka, paskelbia neatvykusių į ringą numerius.
- 8.4. Vykdo teisėjo nurodymus.
- 8.5. Teisėjui diktuojant rašo šunų aprašymus.
- 8.6. Įvertinimus, skirtas vietas ir titulus pažymi ir pasirašo tik teisėjo nurodymu.
- 8.7. Išrašo diplomus, titulų sertifikatus, kontroliuoja teisingą jų pasirašymą.
- 8.8. Užpildo konkursų lapus, sutvarko korteles, užpildo katalogą teisėjui.
- 8.9. Neturi teisės darbo metu eksponuoti šunų.
- 8.10. Neturi teisės dirbti ringe, kuriame eksponuojami jo šunys.

9. SKUNDAI

- 9.1. Skundai dėl parodos organizavimo, įvertinimų, titulų suteikimo ar skirstymo vietomis procedūrų turi būti pateikiami iškart po incidento parodos sekretariatui, kartu sumokant dvigubą pradinės registracijos kainą. Skundą pripažinus pagrįstu, pinigai grąžinami, nepagrįstu – pasilieka organizatoriui.

10. DRAUDIMAI IR NUOBAUDOS

- 10.1. Parodos organizatoriai turi teisę pateikti LKD sekretariatui sąrašą šunų ir/arba eksponentų, kuriems uždrausta dalyvauti parodoje, nurodant draudimo priežastį. Tokiuose sąrašuose įrašyti šunys ir/arba eksponentai neturi teisės dalyvauti jokiame LKD ar Klubo rengiamoje parodoje iki atskiro pranešimo.
- 10.2. Jei šio parodos metu sukėlė pavojų parodos dalyviams, žiūrovams arba kitiems

šunims, pavojų keliančio šuns savininkas ar valdytojas bei šuo teisėjo sprendimu turi būti išprašyti iš parodos, o prasižengusio parodos dalyvio šuns tos parodos rezultatai anuluojami. Jei parodos metu šuo padarė žalos dalyviams, žiūrovams ar kitiems šunims, šią žalą atlygina ją padariusio šuns savininkas ar valdytojas. Parodos dalyviui palikus savo šunis parodos teritorijoje be priežiūros pririštus ir keliančius grėsmę kitiems parodos dalyviams ar lankytojams, organizatoriai turi teisę išprašyti tokį dalyvį iš parodos ir anuliuoti toje parodoje jo šunų gautus įvertinimus bei titulus. Šunų savininkui ar valdytojui pakartojus tokius veiksmus kitoje parodoje, jo šunims uždraudžiama dalyvauti LKD ar Klubų parodose vienerius metus. Tokiais atvejais sumokėti parodų mokesčiai negražinami.

- 10.3.** Jeigu parodos dalyvis ar su juo susiję asmenys parodoje (ekspertizės ringe ar už ringo) įžeidinėja, užgaulioja parodos teisėją ar ringo darbuotojus, toks dalyvis išprašomas iš parodos. Prasižengusio parodos dalyvio šuns (-ų) tos parodos rezultatai anuluojami, visi tam asmeniui priklausantys šunys metams netenka teisės dalyvauti LKD ir Klubų rengiamose parodose.
- 10.4.** Jei parodos dalyvis piktybiškai trukdo ringo darbui, įžūliai elgiasi, triukšmauja ir nesileidžia sudrausminamas, jis išprašomas iš parodos ir jo šuns(-ų) tos parodos rezultatai anuluojami.
- 10.5.** Klubų narių šunys negali dalyvauti FCI nepripažįstamų organizacijų renginiuose – FCI draudžia bet kokį tokių organizacijų rėmimą.
- 10.6.** Draudžiama naudoti kosmetines priemones, keičiančias šuns odos ir/ar plauko struktūrą, spalvą, taip pat kirpti, triminguoti šunis, kurių kirpimo ir/ar trimingo nenumato veislės standartas. Dalyviui nusižengus minėtiems draudimams, organizatoriai turi teisę anuliuoti tokio dalyvio parodos rezultatus.
- 10.7.** Jei parodos teisėjui skiriama daugiau nei nustatytas leistinas šunų skaičius, rengėjams skiriamas 15 eurų bauda už kiekvieną teisėjui viršytą šunį (virš 100), pasikartojus tokiems veiksams kitoje parodoje, klubas kitais metais netenka teisės rengti parodas.
- 10.8.** Jei parodoje per maži ringai (mažesni nei 80 m²), akivaizdžiai trūksta vietos dalyviams ir žiūrovams, trūksta privalomų prizų, nėra vandens ir tualetų ar kitaip akivaizdžiai nusižengiama taisyklėms, rengėjas įspėjamas; pakartotinai grubiai pažeidus taisyklės, nebeleidžiama organizuoti parodos kitais metais.
- 10.9.** Jei organizatorius nesurinko pakankamo pagal parodos rangą dalyvių skaičiaus, kitais metais jis neturi teisės organizuoti parodos.
- 10.10.** Taryba gali neleisti organizuoti parodos kitais metais arba riboti Klubo organizuojamų parodų skaičių, jei parodos komisaro ataskaitos bus neigiamos bei esant kitiems pagrįstiems nusiskundimams.

Šios taisyklės priimtose LKD konferencijoje 2013 m. lapkričio 30 d. ir galioja nuo 2014 m. sausio 1 d.

Taisyklių paskutiniai pakeitimai priimti LKD konferencijoje 2026 m. balandžio 18 d., įsigalioja nuo paskelbimo dienos.